

Erasmushogeschool Brussel  
Bachelor in het onderwijs:  
lager onderwijs  
(professioneel gerichte bachelor)

## Inhoud

<b>1</b>	<b>Samenvattende conclusie</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>Besluit</b>	<b>4</b>
<b>3</b>	<b>Werkwijze en verantwoording</b>	<b>5</b>
	3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie	5
	3.2 Werkwijze	5
	3.3 Domeinspecifiek referentiekader	6
	3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie	6
<b>4</b>	<b>Opleiding</b>	<b>9</b>
<b>5</b>	<b>Beoordeling</b>	<b>10</b>
	5.1 Doelstellingen opleiding	10
	5.2 Programma	11
	5.3 Inzet personeel	13
	5.4 Voorzieningen	14
	5.5 Interne kwaliteitszorg	15
	5.6 Resultaten	16
<b>6</b>	<b>Oordelen visitatiecommissie</b>	<b>17</b>
<b>7</b>	<b>Oordelen NVAO</b>	<b>18</b>
<b>8</b>	<b>Opmerkingen en bezwaren van instelling</b>	<b>19</b>

## 1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 30 september 2008 heeft Erasmushogeschool Brussel (EhB) bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag tot accreditatie ingediend voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor), steunend op een visitatierapport uitgevoerd door de VLHORA. De aanvraag is ontvangen op 6 oktober 2008.

### *Procedurele eisen*

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De visitatiecommissie heeft het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door het evaluatieorgaan;
- Het referentiekader gehanteerd door de visitatiecommissie bevat alle onderwerpen en facetten van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO (accreditatiekader) inclusief een domeinspecifieke vertaling. De facetten worden wel in een afwijkende volgorde behandeld;
- De visitatiecommissie heeft de beslisregels beschreven in het accreditatiekader adequaat toegepast;
- De gevolgde procedure is in overeenstemming met het toetsingskader voor de werkwijze van de VLIR en VLHORA als evaluatieorgaan of de erkenningsregeling van andere evaluatieorganen.

### *Inhoudelijke eisen*

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het oordeel van de visitatiecommissie over de kwaliteit van de opleiding is mede gebaseerd op een vergelijking met verwante opleidingen en zo mogelijk internationaal gehanteerde normen voor opleidingen in het relevante domein;
- In het visitatierapport vastgesteld door de visitatiecommissie is voldoende gemotiveerd waarom de opleiding al dan niet aan de criteria van het beoordelingskader (hoofdstuk 2) voldoet zodat voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden zijn. Het visitatierapport behandelt minimaal de zes in het accreditatiekader genoemde onderwerpen, waarbij per onderwerp aan alle facetten aandacht wordt besteed. Voor ieder facet is een oordeel gegeven op de vierpuntsschaal op basis waarvan per onderwerp een oordeel volgt. De oordelen zijn onderbouwd met feiten en analyses. Het visitatierapport wordt afgesloten met een samenvattend oordeel over de opleiding;
- Het visitatierapport geeft inzicht in de kwaliteit van de visitatiecommissie. Het visitatierapport bevat informatie over de omvang en de samenstelling van de visitatiecommissie, en over haar onafhankelijkheid, deskundigheid en gezaghebbendheid.

## 2 Besluit

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel.

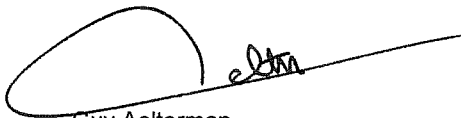
De NVAO,  
Na beraadslaging,  
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Brussel wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot en met het einde van het academiejaar 2015-2016.

Den Haag, 26 januari 2009

Voor de NVAO,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Guy Aelterman', is written over a horizontal line. The signature is stylized and somewhat cursive.

Guy Aelterman  
(vicevoorzitter)

### 3 Werkwijze en verantwoording

Bij brief van 30 september 2008 heeft Erasmushogeschool Brussel bij de NVAO een accreditatieaanvraag ingediend voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs. De aanvraag is ontvangen op 6 oktober 2008.

Ter ondersteuning van deze aanvraag heeft Erasmushogeschool Brussel een rapport bijgevoegd vanwege een evaluatieorgaan: VLHORA.

De NVAO heeft deze aanvraag beoordeeld aan de hand van het Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005), conform de Handleiding accreditatie Vlaamse Gemeenschap (8 mei 2007) en het Reglement tot bepaling van bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en Toets Nieuwe Opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse Gemeenschap (14 februari 2005)

#### 3.1 Evaluatieorgaan en visitatiecommissie

Evaluatieorgaan: VLHORA

Visitatiecommissie:

Visitatiecommissie:

- Voorzitter: Prof. dr. M. Valcke, lector Universiteit Gent en voorzitter vakgroep Onderwijskunde.
- Leden:
  - Dhr. J. De Bleser, directeur van een vrije basisschool.
  - Dhr. E. Boutens, directeur van een gemeentelijke basisschool en docent aan het AVSG.
  - Dr. M. Kuijten-Schuurmans, cel curriculumontwikkeling PABO-opleiding te Utrecht, studieloopbaanbegeleider
  - E. De Roo, recent afgestudeerd als Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs aan de Katholieke Hogeschool Kempen, onderwijzeres
- Secretaris: mevr. K. De Wilde

De Erkenningscommissie heeft bij besluit van 9-12-2005 bevestigd dat de samenstelling van deze visitatiecommissie voldoet aan de criteria van onafhankelijkheid die gelden voor de opleidingen van ambtshalve geregistreerde instellingen.

#### 3.2 Werkwijze

De visitatie van de opleiding Onderwijs: lager onderwijs aan de hogescholen gebeurde conform de werkwijze zoals die is vastgelegd in de 'Handleiding Onderwijsvisitaties VLIR-VLHORA, februari 2005'.

Op 16 januari 2006 werd de commissie officieel geïnstalleerd.

De visitatiecommissie heeft een domeinspecifiek referentiekader voor de opleiding opgesteld en aan de opleidingen bezorgd.

Elk commissielid heeft het zelfevaluatie rapport en de bijlagen bestudeerd, de geselecteerde eindwerken gelezen en zijn argumenten, vragen en voorlopig oordeel vastgelegd in een

checklist, waarvan de secretaris een synthese heeft gemaakt. De synthese werd uitvoerig besproken en beargumenteerd door de commissieleden.

Het visitatiebezoek aan de opleiding Bachelor in het Onderwijs: lager onderwijs van de Erasmushogeschool Brussel vond plaats op 22, 23 en 24 november 2006.

Tijdens de visitatie werd gesproken met een representatieve vertegenwoordiging van alle geledingen die bij de opleiding betrokken zijn. Tijdens de visitatie werd bijkomend informatiemateriaal bestudeerd en werd een bezoek gebracht aan de instelling met het oog op de beoordeling van de accommodaties en de voorzieningen voor de studenten. De secretaris heeft in samenspraak met de voorzitter en de commissieleden, op basis van het zelfevaluatie-rapport, de checklisten en de motiveringen een ontwerp opleidingsrapport opgesteld.

Het ontwerp opleidingsrapport werd aan de hogescholen gezonden. De reactie van de opleiding op het ontwerp opleidingsrapport werd door de commissie in een slotvergadering besproken. De commissie stelde ook een vergelijkend gedeelte op. Hierin worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de visitatie vergelijkenderwijs weergegeven.

In een aantal gevallen leidde de reactie van de opleiding tot een aanvullend bezoek door (een afvaardiging van) de visitatiecommissie om de nieuwe informatie verder te verifiëren. De resultaten van het aanvullende bezoek aan de betrokken opleiding werden door de voltallige visitatiecommissie besproken.

Alle oordelen en wegingen gebeurden volgen de beslisregels zoals geformuleerd in de *Handleiding onderwijsvisitaties*.

### 3.3 Domeinspecifiek referentiekader

In september 1998 werd het besluit van de Vlaamse regering betreffende de basiscompetenties van de leraren goedgekeurd. In 2000-2001 liet de minister een evaluatie uitvoeren van de lerarenopleiding, ook van de basiscompetenties. Deze besprekingen hebben geleid tot een ontwerp van besluit dat op het moment van de visitatie nog niet was vastgesteld. Wat de basiscompetenties betreft bleef het besluit van 1998 nog steeds van kracht. Het nieuwe ontwerp van besluit waarover reeds gecommuniceerd werd met de departementen lerarenopleiding kon evenwel als een geactualiseerde leidraad worden gebruikt. Dit impliceert dat de visitatiecommissie onder andere aandacht had voor de wijze waarop de opleidingen de actualisering vorm (zou) geven in hun programma aan zorgbeleid en gelijke kansen en aan de competenties in verband met het gebruik van ICT.

### 3.4 Overwegingen NVAO betreffende werkwijze evaluatieorgaan en visitatiecommissie

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- Het evaluatieorgaan heeft overtuigend aangetoond dat het oordeel in onafhankelijkheid tot stand is gekomen. Uit het onafhankelijkheidsbesluit van de Erkenningscommissie en de onafhankelijkheidsverklaringen van de commissieleden blijkt tevens dat de commissieleden in onafhankelijkheid tot hun oordeel zijn gekomen. De NVAO concludeert dat de visitatie en het beoordelingsproces in volstrekte onafhankelijkheid hebben plaatsgevonden;
- De commissie bestond uit 5 leden inclusief een student. Op basis van de in het rapport beschreven informatie, waar onder cv's, heeft de NVAO vastgesteld dat onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek, de vakdeskundigheid binnen de discipline en het afnemend veld en relevante deskundigheid op het gebied van

internationale ontwikkelingen van de discipline aanwezig waren. De deskundigheid binnen de commissie omvatte voldoende de gehele breedte van de opleiding. Volgens het in het visitatierapport opgenomen c.v. is het student-lid van de commissie al afgestudeerd en werkzaam als onderwijzeres. De NVAO meent evenwel dat zij toch in voldoende mate het studentenperspectief in de commissie kon vertegenwoordigen.

De visitatiecommissie was bijgevolg voldoende deskundig en gezaghebbend om de beoordeling uit te voeren.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met het visitatieprotocol, zoals voorgelegd bij erkenning of toetsing:

- Het rapport geeft voldoende aan dat het visitatieprotocol effectief werd gevolgd;
- In het rapport verklaart de commissie dat zij in de voorbereiding wel wat gehinderd werd door een zeer omvangrijk en soms moeilijk toegankelijk ZER, dat tegelijkertijd geschiedenis, een actuele stand van zaken en mogelijke pistes voor vernieuwing wilde doorgeven. Ook op conceptueel vlak was de inhoud soms moeilijk te volgen; begrippen verschuiven (jaar-schijf, module-cluster ...). Bepaalde informatie was overbodig en/of stond op de verkeerde plaats. De commissie vond daarentegen zeer vlot haar weg in de talrijk aangeleverde bijlagen. De visitatie heeft men duidelijk aangegrepen om een en ander beter te inventariseren, te ordenen en voor het licht te houden.
- Het evaluatieorgaan heeft naar het oordeel van de NVAO overtuigend gegarandeerd dat de commissie adequaat heeft gewerkt;
- De commissie heeft de beschikking gekregen over eerdere visitatierapporten en heeft getoetst of de wijze waarop opleidingen met eerdere aanbevelingen en adviezen zijn omgegaan voldoende is.

De visitatie heeft plaatsgevonden op basis van en in overeenstemming met een domeinspecifiek referentiekader dat voldoet aan de eisen gesteld in de erkenningsregeling/toetsingsregeling en het NVAO kader. Daarbij is aangesloten bij:

- eisen gesteld door (buitenlandse) vakgenoten en de beroepspraktijk aan een opleiding in het domein;
- beroepsprofielen;
- wettelijke eisen (basiscompetenties leraar).

Voorts komt de NVAO tot de volgende vaststellingen:

- De werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Erasmushogeschool Brussel is zorgvuldig en gedegen geweest. De gevolgde werkwijze en procedure, en de geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- De commissie heeft haar oordeel opgesteld en onderbouwd in overeenstemming met het visitatieprotocol en heeft de daarbij behorende beslisregels gevolgd. Voor de facetten geldt dat de analyses van de commissie duidelijk en consistent zijn, en ze leiden tot heldere conclusies. Op onderwerpniveau zijn de oordelen over de facetten op een juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies;
- De commissie heeft hiertoe op een zorgvuldige wijze een domeinspecifiek referentiekader vastgesteld;
- Het kwaliteitsoordeel bij de toetsing is - voor zover relevant - mede gebaseerd op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein;

- De commissie heeft in haar advies een aantal kritische kanttekeningen opgenomen. De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.
- De visitatiecommissie heeft in het kader van het verbeterperspectief aanbevelingen in het visitatierapport geformuleerd.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de beoordeling van de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

## 4 Opleiding

### Beschrijving van de opleiding

- instelling: Erasmushogeschool Brussel
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging(en): Brussel
- graad en de kwalificatie: Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- studieomvang<sup>1</sup>: 180 studiepunten
- afstudeerrichtingen<sup>2</sup>: geen
- onderwijstaal: Nederlands
- studiegebied: Onderwijs:
- titel die houders van de graad van deze opleiding kunnen voeren: onderwijzer
- aard van de aanvraag: accreditatie

---

<sup>1</sup> Situatie ten tijde van de visitatie

<sup>2</sup> Situatie ten tijde van de visitatie

## 5 Beoordeling

De NVAO steunt haar besluitvorming op volgende elementen:

- Het accreditatierapport bevat een beoordeling per onderwerp en per facet<sup>3</sup>;
- De NVAO hanteert bij de beoordeling van de onderwerpen de scores 'voldoende' en 'onvoldoende'<sup>4</sup>;
- Een accreditatiebesluit is positief indien alle samenvattende oordelen over de onderwerpen voldoende zijn. Het eindoordeel spreekt zich niet uit over gradaties in kwaliteit. Dit gebeurt door de visitatiecommissie die in haar rapport een score geeft per facet;
- De NVAO kan per facet volstaan met een verwijzing naar de bevindingen en de overwegingen van het bijhorende visitatierapport, m.a.w. ze kunnen door de NVAO worden overgenomen. Per facet wordt aangegeven of de NVAO de bevindingen en overwegingen van de visitatiecommissie bijtreedt. Indien dat niet het geval is draagt de NVAO een eigenstandige motivering aan<sup>5</sup>.

### 5.1 Doelstellingen opleiding

#### *Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

#### *Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

#### *Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen:*

De doelstellingen van de opleiding voldoen aan de decretale en beroepsspecifieke vereisten. De opleiding heeft specifiek de Brusselse grootstedelijke context betrokken bij de opstelling van haar opstellingsdoelstellingen. De matrix die de decretale competenties linkt aan de beroepscompetenties van de leraar werkt verhelderend, al adviseert de commissie om die te verfijnen met een verdere afstemming van de competenties op de opleidingsdoelstellingen en het aanpassen van het evaluatiebeleid op de competenties. De beroepsgerichtheid van de opleiding is duidelijk te herkennen, zij het dat de toetsing daarvan tot hertoe indirect gebeurt. De opleiding heeft voldoende contacten met het werkveld om een structurele samenwerking uit te bouwen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voor het onderwerp Doelstellingen opleiding.

<sup>3</sup> Art.7 en 8 van het reglement ' tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie en toets nieuwe opleiding ten aanzien van opleidingen in de Vlaamse gemeenschap', hierna 'reglement Bestuursbeginselen'

<sup>4</sup> Accreditatiekader en art. 58&1, eerste lid van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen.

<sup>5</sup> Art.12 van het reglement Bestuursbeginselen

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen opleiding als **voldoende**

## 5.2 Programma

### *Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.3. Samenhang programma*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.4. Studielast*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 *Studietijd* in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.9 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.6. Studieomvang*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.7 Afstemming tussen vormgeving en inhoud*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 2.8 Beoordeling en toetsing*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.7 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

*Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma:*

De opleiding heeft een nieuw curriculum ingevoerd. De ontwikkeling van een competentiematrix als onderlegger voor het programma, de evaluatie, de zelfreflectie ... is beloftevol, al is die nog onvoldoende vertaald in de aanpak van de toetsing.

De commissie herkent zeer duidelijk de professionele gerichtheid van het programma. Dat is praktijkgeoriënteerd, al vanaf het eerste jaar en in de volle complexiteit van de Brusselse hoofdstedelijke context. De commissie vraagt aandacht voor het organiseren van stages in een Franstalige context. De commissie is positief gestemd over de recente contractuele samenwerking met een negental scholengroepen, al moet dat nog verder concreet ingevuld worden. Het programma weerspiegelt de actuele ontwikkelingen in het vakgebied.

Naast het reguliere traject bestaat er een verkort programma voor studenten die al een diploma hoger onderwijs hebben. De commissie is overtuigd van de gelijkaardige aanpak in de beide trajecten.

Via taakgericht onderwijs garandeert de opleiding de competentiegerichtheid van de opleiding. De aandacht voor de basiscompetenties met betrekking tot onderzoek is beperkt. Er is een goede – geïntegreerde aandacht voor taal en taalontwikkeling en de ontwikkeling van instrumentele ICT-vaardigheden.

De samenhang in het curriculum wordt via een normtraject beschreven. Dit is vrij strak. De commissie vindt een flexibilisering van het normtraject aangewezen. De samenhang tussen de gemeenschappelijke en specifieke stam is een punt van aandacht.

De opleiding bestaat uit drie studiejaren van elk 60 studiepunten. Door het gebrek aan gegevens kan geen goede uitspraak worden gedaan over de beheersbaarheid van de studietijd. De opleiding reageert volgens de commissie alert op signalen van studenten over niet te hanteren piekbelastingen.

Volgens de commissie is een betere explicitering van het didactisch concept aangewezen. Dit concept levert onderwijs op waarin 'teach as you preach' vooropstaat. De meeste lectoren nemen een voorbeeldfunctie op. Nieuwe onderwijsvormen worden aangebracht en bij stages toegepast. De elektronische leeromgeving wordt effectief gebruikt. De commissie vraagt zich af hoe het komt dat de kennis van de vakdidactiek zich niet uitkristalliseert in een gedegen handboek.

De commissie kon het gebruik van verschillende evaluatievormen vaststellen. De communicatie met betrekking tot de toetsing is transparant. Volgens de commissie verschilt de toetsaanpak bij de gemeenschappelijke en de specifieke stam. Ook zijn er verschillen in de toetsingsaanpak per opleidingsonderdeel. In sommige gevallen is de toetsing omvattend, grondig en streng. In andere gevallen is de toetsing vrij algemeen, beperkt en vlot haalbaar. De commissie vraagt zich af of in dit verband expliciete afspraken zijn gemaakt of dat elke lector vrij autonoom het eigen toetsbeleid bepaalt. Zij vindt ook dat het toetsbeleid van de eindwerken moet worden aangepast met meer operationele criteria.

De opleiding heeft aandacht voor de heterogeniteit van de studenteninstroom via een intakeprocedure. De commissie vraagt de instroom en doorstroom verder te analyseren en gepaste maatregelen te nemen om de heterogene instroom op te vangen.

**Overwegingen NVAO:**

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voor het onderwerp Programma.

De NVAO brengt in het bijzonder de kanttekeningen van de commissie over het toetsbeleid in het licht en vraagt de opleiding de gepaste maatregelen te nemen. De NVAO ondersteunt de vraag van de commissie om via flexibele trajecten de heterogene instroom op te vangen.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als **voldoende**

### 5.3 Inzet personeel

*Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

*Facet 3.2. Kwantiteit personeel*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

*Facet 3.3. Kwaliteit personeel*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

*Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 3: inzet personeel:*

Het personeel heeft de nodige didactische, inhoudelijke en organisatorische kwalificaties om de opleiding te realiseren. De commissie waardeert de betrokkenheid van het personeel. Volgens de commissie moet de opleiding een professionaliseringsbeleid ontwikkelen dat gebaseerd is op een sterkte-zwakteanalyse van de beschikbare expertise.

Via stagebegeleiding houden de lectoren voeling met de beroepspraktijk. De commissie vraagt te onderzoeken op welke wijze er meer praktijklectoren in de staf kunnen worden geïntegreerd. Ook vraagt ze meer aandacht voor de internationaliseringsdimensie in de expertiseontwikkeling van het personeel.

De student-stafproportie is 15,90. De commissie vindt de omkadering kritisch, vergeleken met deze van andere vergelijkbare lerarenopleidingen.

Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voor het onderwerp Inzet personeel.

Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel als **voldoende**

## 5.4 Voorzieningen

### *Facet 4.1. Materiële voorzieningen*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 4.2. Studiebegeleiding*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 4: voorzieningen:*

De infrastructuur is optimaal en kan als voorbeeld dienen voor de andere lerarenopleidingen in Vlaanderen. Er is een zeer grote waardering voor de recent gerenoveerde bibliotheek / mediatheek die als een studielandschap is ingericht.

Er is een duidelijke systematiek in de studiebegeleiding. Studenten zijn vertrouwd met de studiebegeleidingsmogelijkheden en waarderen de persoonlijke relatie met de lectoren, zowel bij het onderwijs als bij de studiebegeleiding. Ze ervaren de drempel tussen studenten en lectoren als zeer klein.

### Overwegingen NVAO:

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voor het onderwerp Voorzieningen.

### Conclusie NVAO:

De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als **voldoende**

## 5.5 Interne kwaliteitszorg

### *Facet 5.1. Evaluatie resultaten*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 5.2. Maatregelen tot verbetering*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 5.3. Betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.3 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 5: interne kwaliteitszorg:*

De opleiding beschikt over een kwaliteitszorgsysteem gebaseerd op de PDCA-methodiek. Er worden periodiek metingen georganiseerd. Desondanks adviseert de commissie om binnen de context van een kleine opleiding voor een minimale vorm van registratie en borging van gegevens te zorgen.

De kwaliteitszorgcyclus wordt toegepast op het nieuwe curriculum. De commissie heeft concrete voorbeelden gezien van het functioneren van de PDCA-cyclus. Zij suggereert om de verbeteracties te prioriteren in functie de haalbaarheid op korte en middellange termijn. Medewerkers zijn actief betrokken bij de kwaliteitszorg, studenten eerder op een informele manier. De betrokkenheid van afgestudeerden en alumni moet worden verstevigd.

### *Overwegingen NVAO:*

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg.

De NVAO vindt ook dat in een kleinschalige opleiding de kwaliteitszorg niet louter informeel moet uitgewerkt zijn.

### *Conclusie NVAO:*

De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg als **voldoende**

## 5.6 Resultaten

### *Facet 6.1. Gerealiseerd niveau*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Facet 6.2. Onderwijsrendement*

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de visitatiecommissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het visitatierapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

### *Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering van het samenvattend oordeel over onderwerp 6: resultaten:*

Het werkveld heeft vertrouwen in de opleiding en waardeert de kwaliteit van de afgestudeerden. De eindwerken die de commissie heeft gelezen, bevestigen het beeld. De commissie stelde vast dat de gemiddelde kwaliteit van deze eindwerken voldoet en het praktijkgerichte profiel van de opleiding duidelijk weerspiegelt. Volgens de commissie geeft men soms vrij hoge scores aan de eindwerken. Zij betreurt ook het ontbreken van een huisstijl en vraagt om meer respect te hebben voor het copyright.

Volgens de commissie verdient het aanbeveling om expliciet streefcijfers voorop te stellen in functie van het gericht beoordelen van het eigen gerealiseerde niveau. Ook suggereert de commissie om onderzoek naar niet-slagen en/of studie-uitval op te zetten. De slaagcijfers zijn vergelijkbaar met andere opleidingen. De opleiding volgde tot nu toe de evolutie over de jaren heen niet op en kon bijgevolg geen streefcijfers formuleren.

### *Overwegingen NVAO:*

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voor het onderwerp Resultaten.

### *Conclusie NVAO:*

De NVAO beoordeelt het onderwerp Resultaten als **voldoende**

## 6 Oordelen visitatiecommissie

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie uit hoofdstuk 5 weer.

Onderwerp	oordeel	Facet	oordeel
<b>1 Doelstellingen</b>	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
<b>2 Programma</b>	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming tussen vormgeving en inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef <sup>6</sup>	nvt
<b>3 Inzet personeel</b>	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
<b>4 Voorzieningen</b>	V	4.1 materiële voorzieningen	E
		4.2 studiebegeleiding	G
<b>5 Interne kwaliteitszorg</b>	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
<b>6 Resultaten</b>	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

**Eindoordeel van de visitatiecommissie: positief**

O: onvoldoende; V: voldoende; G: goed; E: excellent

<sup>6</sup> Enkel voor masteropleidingen

## 7 Oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het oordeel van de NVAO weer.

Onderwerp	Oordeel
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

**Eindoordeel van de NVAO: positief**

O: onvoldoende; V: voldoende

## **8 Opmerkingen en bezwaren van instelling**

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

Het accreditatierapport is tot stand gekomen op basis van een externe beoordeling van de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van Erasmushogeschool Brussel uitgevoerd door VLHORA.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E [info@nvaio.net](mailto:info@nvaio.net)

W [www.nvaio.net](http://www.nvaio.net)

Aanvraagnummer # 3162

De accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2008-2009 tot het einde van academiejaar 2015-2016.